

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом КЗПО "Центр
позашкільної освіти" ПМР
29.08.2023 №29-од

**Склад комісії
з питань розгляду випадків булінгу (цькування)**

Голова комісії: Левченко В., директор
Заступник голови: Зирянова Н., методист
Секретар: Захваткіна К., керівник гуртка

Члени комісії:

- Шнейдер С., керівник гуртка,
- Колеснік А., керівник гуртка,
- Баранова Г., керівник гуртка.

ПОРЯДОК
реагування на доведені випадки булінгу (цькування)
в КЗПО "Центр позашкільної освіти" ПМР

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти всіх типів і форм власності, крім тих, які забезпечують здобуття освіти дорослих, у тому числі післядипломної освіти.

2. Терміни, використані у цьому Порядку, вживаються у таких значеннях:

- кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, яка вчиняє булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу;
- потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, щодо якої було вчинено булінг (цькування);
- спостерігачі – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування);
- сторони булінгу (цькування) – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту», «Про соціальні послуги», «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні».

3. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу в закладі освіти, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- невірноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства; - різка зміна звичної для дитини поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;

- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, кволість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги дитини на біль та (або) погане самопочуття; пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей; жести, висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- наявні пошкодження або зникнення майна та (або) особистих речей.

4. До булінгу (цькування) в закладах освіти належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщенні закладу освіти та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу освіти, та інших освітніх заходів, що організовуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти. Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, жарти, погрози, поширення образливих чуток;
- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів;
- інші правопорушення насильницького характеру.

**Процедура подання
учасниками освітнього процесу заяв або повідомлень
про випадки булінгу (цькування)
у КЗПО "Центр позашкільної освіти" ПМР**

1. Здобувачі освіти можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали або підозрюють про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу або про який отримали достовірну інформацію, керівника закладу освіти або інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти. У закладі освіти заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) або підозру щодо його вчинення приймає керівник закладу. Повідомлення можуть бути в усній та (або) письмовій формі, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Керівник закладу у разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування):

- невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України, принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);

- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги для надання екстреної медичної допомоги;

- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування), з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування) та вжиття заходів для усунення таких причин;

- повідомляє центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою здійснення оцінки потреб сторін булінгу (цькування), визначення соціальних послуг та методів соціальної роботи, забезпечення психологічної підтримки та надання соціальних послуг;

- скликає засідання комісії з розгляду випадку булінгу (цькування) (далі – комісія) не пізніше ніж упродовж трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом КЗПО "Центр
позашкільної освіти" ПМР
29.08.2023 №29-од

ПЛАН ЗАХОДІВ
КЗПО "Центр позашкільної освіти" ЦПР,
спрямованих на запобігання та протидію булінгу на 2023-2024 навч. рік

№	Назва заходу	Дата проведення	Відповідальні
1	Засідання керівників гуртків на тему "Протидія булінгу в учнівському середовищі"	Весерень 2023	Зирянова Н.І.
2	Оновлення інформації на веб-сайті закладу, інформаційних стендах, групі Фейсбук	Жовтень 2023	Захваткіна К.О.
3	Проведення діагностування "Соціометрія: дослідження міжособистісних відносин в гуртках ПНЗ"	Листопад 2023	Керівники гуртків
4	Перегляд вебінару "	Грудень 2023	Керівники гуртків
5	Години спілкування "Кібербулінг! Інтернетзалежність"	Січень 2024	Керівники гуртків
6	Бесіди в гуртках "Профілактика булінгу в учнівському середовищі"	Лютий 2024	Керівники гуртків
7	Консультації та бесіди з батьками "Булінг. Якщо ваша дитина стала його жертвою"	Березень-квітень 2024	Керівники гуртків
8	Проведення профілактично-просвітницької, корекційно-розвивальної роботи з учасниками освітнього процесу	Протягом року	Керівники гуртки
9	Підготовка звіту про виконання плану заходів із запобігання та протидії булінгу.	Травень 2024	Зирянова Н.І.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом КЗПО "Центр
позашкільної освіти" ПМР
29.08.2023 №29-од

ЖУРНАЛ
реєстрації заяв і рішення комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)
в КЗПО "Центр позашкільної освіти" ПМР

№	Дата реєстрації	П.І.Б. заявника або постраждалого	П.І.Б. булера (кривдника)	Дата розгляду	Прийняте рішення	Підпис членів комісії	Особливі думки членів комісії